

Čím inspiruje nizozemské školství? Uskutečnilo reformu, která postavila do centra pozornosti dítě a jeho potřeby

TISKOVÁ ZPRÁVA

8. 11. 2021 - Projekt Partnerství pro vzdělávání 2030+ uspořádal studijní cestu do Nizozemí, které se zúčastnily tři desítky stakeholderů působících v různých oblastech českého vzdělávacího systému, od místní a státní správy, přes školy po neziskové organizace. Cílem studijní cesty bylo bližší seznámení s nizozemským pojetím wellbeingu ve vzdělávání a středního článku vedení a podpory škol.

Podpora wellbeingu ve školách a zavedení středního článku jsou cestou, jak dosáhnout prioritních cílů Strategie vzdělávací politiky ČR 2030+. V projektu Partnerství pro vzdělávání 2030+ se spojilo čtrnáct organizací, které chtějí aktivně přispět k jejímu naplnění a spolupracovat tak se státem na zlepšování učení dětí a snižování nerovností ve společnosti.

Proč bylo cílem studijní cesty právě Nizozemí?

- české školství je v rámci OECD druhé nejdecentralizovanější, hned za školstvím nizozemským
- přestože mají nizozemské školy vysokou míru autonomie, jejich ředitelé nejsou díky podpoře “ze středu” přetížení provozními nebo administrativními povinnostmi
- na rozdíl od Česka chodí v Nizozemí děti do školy rády a podle šetření OSF UNICER je Nizozemí mezi rozvinutými zeměmi na 1. místě ve wellbeingu dětí
- úspěch v oblasti wellbeingu stojí na důsledně realizované školské reformě, která postavila do centra pozornosti dítě a jeho potřeby - o podobném posunu paradigmatu nyní uvažuje i česká vzdělávací komunita

Během tří dnů dostali čeští odborníci příležitost navštívit patnáct škol a setkali se řadou osobností, které nizozemský vzdělávací systém formují, mezi nimi například s Petrou van Haren, prezidentkou holandské asociace ředitelů škol (Dutch Association of Principals), předním odborníkem na wellbeing ve vzdělávání profesorem Ferre Laeversem nebo Arnoldem Jonkem, který se s nimi podělil o svou zkušenost s fungováním nizozemského modelu středního článku v amsterodamských školách i z práce tamní školní inspekce.

“České školy jsou ve své většině více zaměřeny na výkon, který se snaží nějakým způsobem kvantifikovat. Přesto chybí systém, který by tyto věci uměl změřit. Nizozemské školy jsou více zaměřené na žáka a jeho kompetence, a přitom dokážou změřit pomocí testování výkonnost žáka i systému. Velká část tohoto zjišťování však není určena žákovi nebo jeho zákonným zástupcům, ale učitel, aby zjistil, co žáci zvládají a čemu se ještě musí věnovat,” shrnuje svou zkušenost z třídní studijní cesty **Luboš Zajíc, prezident Asociace ředitelů základních škol.**

*“Roli středního článku vedení a řízení škol v Nizozemsku vykonávají zřizovatelé, kteří nesou zákonnou odpovědnost za kvalitu vzdělávání ve svých školách, odbřemeňují ředitele a učitele od provozní a administrativní zátěže a podporují pedagogickou spolupráci mezi školami. Od místních expertů jsme se dozvěděli, že nejlépe svou roli vykonávají zřizovatelé, kteří se starají o skupinu kolem 20 škol o celkovém počtu kolem 5000 žáků. Ředitelé navštívených základních škol uváděli, že věnují 50-80% svého času pedagogickému vedení školy, což je výrazně více než uvádějí ředitelé v Česku,” říká **Vladimír Srb, vedoucí pracovní skupiny Střední článek** Partnerství pro vzdělávání 2030+.*

*“Přestože mezi školami existují velké rozdíly, co se volby přístupů k výuce týče, je v nich kladen velký důraz na vstřícné klima školy a wellbeing žáků i pracovníků školy. Největší rozdíl oproti českému školství jsme spatřovali ve všeobecné důvěře v žáky a cílené podpoře jejich zodpovědnosti za vlastní učení. Žáci jsou již od prvního ročníku vedeni k plánování své školní práce a odpovědné volbě podmínek, za kterých ji budou vykonávat. Někteří žáci plnili své úkoly v prostorách mimo třídy, jednotlivě, dvojicích nebo skupinách. Jiní seděli ve třídě s tlumícími sluchátky na uších pro lepší soustředění. Ve třídách byly také zavedeny jednoduché funkční systémy pro sebehodnocení vlastní práce. Učitelé mají k dispozici příjemné relaxační místnosti s kávovarem, které jsou přirozeným místem pro vzájemné sdílení. V době oběda zajišťují dohled nad žáky lidé mimo školu, učitelé si tak mohou odpočinout a v klidu se najíst. Je to mnoho drobných opatření, které dělají školu přátelským místem, kde se cítí dobře učitelé i žáci. Nejdůležitější ale je postoj ředitelů a učitelů, kteří zjevně přijali myšlenku reformy za svou,” říká **Lenka Felcmanová, vedoucí pracovní skupiny Wellbeing** Partnerství pro vzdělávání 2030+ a místopředsedkyně ČOSIV.*

Kontakt pro média:

Silvie Pýchová, +420 607 123 568, silvie.pychova@skav.cz

Radka Hrdinová, +420 603 177 791, radka.hrdinova@skav.cz

Studijní cesta Partnerství pro vzdělávání 2030+ se uskutečnila s finanční podporou Nadace Karla Janečka, Nadace České spořitelny a Nadace RSJ.

[Partnerství pro vzdělávání 2030+](#) založilo v červnu 2020 sedm významných platforem ve vzdělávání podpisem [Memoranda o Partnerství pro vzdělávání 2030+](#): Asociace krajských vzdělávacích zařízení, Asociace ředitelů základních škol ČR, Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání, Česká rada dětí a mládeže, Nadační fond Eduzměna, Národní síť Místních akčních skupin ČR a Stálá konference asociací ve vzdělávání (SKAV). Zapojené organizace se ztotožňují se dvěma hlavními cíli Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ a chtějí aktivně přispět k jejich naplnění: 1. Zaměřit vzdělávání více na získávání

kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život. 2. Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů. V dubnu 2021 se přidalo sedm organizací v roli odborných partnerů: Asociace výchovných poradců, Centrum Locika, Centrum sociálních služeb Praha – Pražské centrum primární prevence, EDUin, Jednota školských informatiků, Učitel naživo a Učitelská platforma. Konzultující partneři projektu jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Česká školní inspekce. Zástupci projektu působí v odborném panelu MŠMT pro pilotáž středního článku podpory.

SKAV (Stálá konference asociací ve vzdělávání, z. s.) je zastřešující platforma organizací, které usilují o progresivní změny ve vzdělávání. Je moderátorem smysluplné diskuze a advokátem klíčových témat. Centrem zájmu členů jsou co nejlepší podmínky pro učení žáků a co nejlepší vztahy mezi žáky a učiteli. Věříme, že smyslem vzdělávání je, aby každý mohl rozvíjet svůj potenciál, najít své místo ve společnosti a prožít spokojený život. Sledujte aktuální informace o SKAV na [Facebooku](#) a [Twitteru](#).